

**ZENDING NAAR KAZACHSTAN VAN DE BILATERALE SECTIE KAZACHSTAN
VAN DE BELGISCHE GROEP VAN DE IPU
ONDER LEIDING VAN KAMERLID TIM VANDENPUT VOORZITTER VAN DE SECTIE
van dinsdag 16 tot zaterdag 20 mei 2023**

Van dinsdag 16 tot zaterdag 20 mei 2023 bracht een delegatie van Kamerleden en Senatoren een bezoek aan Kazachstan op uitnodiging van het Parlement van Kazachstan.

De geopolitieke situatie van Kazachstan plaatst het land in het centrum van belangrijke wereldwijde handelsroutes. De focus op hernieuwbare energie en transportinfrastructuur weerspiegelt de ambitie van Kazachstan om zijn economie te moderniseren en zich te positioneren als een belangrijke speler in de Euraziatische regio. Kortom redenen genoeg voor de Belgische parlementaire delegatie om Kazachstan - dat zijn internationale partnerschappen wil diversifiëren - beter te willen leren kennen.

SAMENSTELLING VAN DE DELEGATIE

- Tim Vandenput, Kamerlid, Voorzitter van de sectie Kazachstan (Open Vld)
- Özlem Özen, Voorzitster van de commissie voor de Grondwet en Institutionele Vernieuwing van de Kamer (PS)
- Els Van Hoof, Voorzitster van de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen van de Kamer (CD&V)
- Leo Pieters, Senator (Vlaams Belang)
- Michel De Maegd, Kamerlid (MR)
- Alessia Claes, Senator (N-VA)

Dhr. Margulan Baimukhan, Ambassadeur van Kazachstan in Brussel en dhr. Aidar Akkazynov, Eerste secretaris bij de Ambassade van Kazachstan in Brussel vergezelden de delegatie tijdens de zending. Belgisch Ambassadeur Henri Vantieghem naam ook deel aan verschillende ontmoetingen.

BESPROKEN ONDERWERPEN

- Bilaterale betrekkingen en toekomstige samenwerking
- Internationale betrekkingen en geopolitieke uitdagingen
- Politieke hervormingen in Kazachstan
- Energie en milieu
- Mensenrechten en sociale kwesties
- Handel en economische ontwikkeling
- De sancties tegen Rusland en de economische gevolgen ervan

PROGRAMMA ASTANA

Ontmoeting met de heer Ashimbayev Maulen Sagathanuly, Voorzitter van de Senaat gevolgd door een werklunch met leden van de Senaat

Het gesprek omvatte een aantal belangrijke onderwerpen zoals:

Parlementaire samenwerking: De voorzitter van de Senaat benadrukte het belang van de ontwikkeling van parlementaire samenwerking tussen België en Kazachstan. België is een belangrijke handelspartner van Kazachstan binnen de EU, met positieve dynamiek en sterke banden in de handel en investeringen.

Politieke hervormingen: De situatie in 2022, gekenmerkt door onrust, leidde tot maatregelen om herhaling te voorkomen. Kazachstan heeft hervormingen doorgevoerd, waaronder amendementen in de grondwet en de oprichting van een constitutioneel hof.

Regionale samenwerking en de Oekraïne-oorlog: Kazachstan blijft neutraal en benadrukt het belang van diplomatie voor de oplossing van de oorlog in Oekraïne. Het land steunt de territoriale integriteit van Oekraïne en werkt aan de bevordering van diplomatieke onderhandelingen.

Economische diversificatie: Kazachstan is bezig met het verminderen van de afhankelijkheid van natuurlijke hulpbronnen en werkt aan de ontwikkeling van transitcorridors naar Europa, waaronder de strategische "Middencorridor".

Sancties en economie: De Kazachse Senaatsvoorzitter gaf aan dat de sancties tegen Rusland gevoelig liggen voor Kazachstan. Vele Kazachse bedrijven werken samen met Russische bedrijven. Het land past zich ondertussen aan door nieuwe markten te zoeken. Kazachstan begrijpt de redenen voor de westerse sancties, maar probeert de impact op hun economie te minimaliseren.

Relaties met buurlanden: De heer Sagathanuly benadrukte het belang van samenwerking met buurlanden, zoals China, Rusland en Azerbeidzjan, en het belang van diplomatieke oplossingen voor regionale conflicten, zoals in Nagorno-Karabach.

De wetgevende bevoegdheden van de Majilis en de Senaat

Van links naar rechts: L. Pieters, Ö. Özen, T. Vandenput, **Ashimbayev Maulen Sagathanuly**, M. De Maegd, A. Claes, E. Van Hoof

Samenvattend, de gesprekken benadrukten de groeiende diplomatieke en economische banden tussen België en Kazachstan, evenals de voortdurende hervormingen in Kazachstan om de democratie te versterken en economische diversificatie te bevorderen.

Ontmoeting met de heer Albert Rau, Ondervoorzitter van de Majilis (Kamer van Volksvertegenwoordigers)

Bilaterale betrekkingen: De EU en België zijn strategische partners van Kazachstan, met een 30-jarige geschiedenis van bilaterale betrekkingen. Kazachstan en België werken aan het versterken van de economische banden.

De president van Kazachstan heeft onlangs Brussel bezocht, wat de sterke banden tussen de landen onderstreept.

Economie:

Kazachstan diversifieert zijn economie, onder meer door de aanleg van nieuwe pijpleidingen, zoals die naar China.

De wetgevende bevoegdheden van de Majilis en de Senaat

Water- en milieukwesties: Waterschaarste en energie-efficiëntie zijn belangrijke uitdagingen, vooral gezien het grote geografische gebied van Kazachstan en het groeiende probleem van waterbehoud.

Regionale en mondiale politiek: Kazachstan neemt een neutrale positie in ten opzichte van Oekraïne. De territoriale integriteit van Oekraïne dient wel gerespecteerd te worden. Kazachstan vermijdt dan ook de erkenning van betwiste gebieden in Oekraïne.

Het land heeft zichzelf gepositioneerd als vredeshandhaver in de regio en werkt aan stabiliteit in Centraal-Azië.

Kazachstan onderhoudt zowel goede betrekkingen met Armenië als met Azerbeidzjan.

Andere thema's:

Er werden verder vragen gesteld over cyberveiligheid, bescherming van minderheden, zoals de Oeigoeren in China, Taiwan, Hoog-Karabach, LGTBQIA+ rechten, vrouwenrechten.

Van links naar rechts : tolk, Ambassadeur Vantieghem, L. Pieters, E. Van Hoof, M. De Maegd, Albert Rau, Tim Vandenput, A. Claes en Ö. Özen

Bezoek aan het ALZHIR Memorial voor de slachtoffers van de stalinistische politieke onderdrukking

<https://museum-alzhir.kz/en/about-museum/museum-historyz/>

Het “Alzhir”-kamp verwijst naar het Akmolinsk Kamp voor Vrouwen van Verraders van het Moederland, gelegen in Kazachstan tijdens het Sovjettijdperk. Het was een van de beruchte Goelag-werkkampen, waar vrouwen werden opgesloten die geacht werden familie te zijn van personen die beschuldigd werden van verraad of politieke ontrouw.

Ambassadeur Vantiegheem, A. Claes, M. De Maegd, Tim Vandenput en L. Pieters leggen bloemen neer aan het herdenkingsmonument.

Onderhoud met de heer Roman Vassilenko, viceminister van Buitenlandse Zaken

Belangrijkste besproken punten:

Internationale relaties: Kazachstan vaart een open en eerlijke koers met betrekking tot zijn relaties met China, Rusland en het Westen. Het land streeft naar een balans in zijn buitenlandse beleid en is vooral “pro-Kazachstan”.

Oorlog en territoriale integriteit: Kazachstan heeft een duidelijke positie over de oorlog in Oekraïne: de territoriale integriteit van Oekraïne moet gewaarborgd blijven, inclusief de niet-erkenning van de Krim als onderdeel van Rusland. Het land blijft in nauw contact met zowel Oekraïne als Rusland, in de hoop dat het conflict ooit zal eindigen.

Relaties met Turkije en Iran: Turkije wordt gezien als een belangrijke partner voor Kazachstan, zowel op economisch als cultureel vlak, mede vanwege de gemeenschappelijke taalfamilie. Iran is ook een belangrijke speler, vooral vanwege zijn rol in de zuidelijke corridor en de toegang tot de Kaspische Zee.

Energie en diversificatie: Kazachstan is sterk afhankelijk van de export van olie, maar streeft naar diversificatie van zijn economie, onder meer door te investeren in groene energie.

Delicate kwesties zoals de mensenrechtentoestand van de Oeigoeren in China, de positie van Taiwan of de blokkade van de Lachincorridor werden ook aangekaart.

Onderhoud met de heer Askhat Khassenov, viceminister van Energie en vertegenwoordigers van het olie- en gasbedrijf JSC NC Kazmunaygaz en het uranium-mijnbouwbedrijf JSC NC Kazatomprom

De oorlog in Oekraïne heeft aangetoond dat Europa te afhankelijk was van Rusland voor energie, wat leidt tot een heroverweging van leveringskanalen. België is zich meer bewust geworden van de noodzaak om te diversifiëren, en Kazachstan kan hierin een belangrijke rol spelen.

Olie wordt via Azerbeidzjan getransporteerd, met belangrijke verbindingen tussen Aktau en Bakoe. De 'Middle Corridor' is een belangrijke route voor deze energievoorziening.

Er wordt gewezen op de voordelen van kernenergie en hernieuwbare energie. België investeert ook in deze alternatieven. Het belang van samenwerking met Belgische innovatiecentra, zoals dat van Mol, wordt tevens onderstreept.

Kazachstan kan ook van betekenis zijn voor Belgische bedrijven die uit Rusland moesten vertrekken.

Samengevat ligt de focus op de herstructurering van de energievoorziening, de samenwerking tussen Kazachstan en België, en de rol van innovatie en duurzame energie.

Uiteenzetting door de heer Temirlan Mukhanbetzhanov, Chief Clients Officer AIFC (Astana International Financial Center) <https://aifc.kz/about/>

Het Astana International Financial Centre (AIFC) is het belangrijkste financiële centrum in Oost-Europa en Centraal-Azië en een dynamisch centrum voor innovatie en groei.

Onderhoud met Mevrouw Nazgul Bazhayeva, Directeur Afdeling Digitale Transformatie van het Ministerie voor Digitale Ontwikkeling, Innovatie en Lucht- en Ruimtevaartindustrie, Mevrouw Galiya Domukhambetova, Adjunct-CEO Steunpunt Digitale Overheid en de heer Kanat Bazaraly, Coördinator Steunpunt Digitale Overheid

<https://www.gov.kz/memleket/entities/mdai?lang=en>

Meeting georganiseerd door Ambassadeur Henri Vantieghem in de Belgische residentie in Astana met buitenlandse diplomaten en Belgische expats

PROGRAMMA ASTANA

Bezoek aan het trainingscentrum voor kinderen met autisme in Almaty

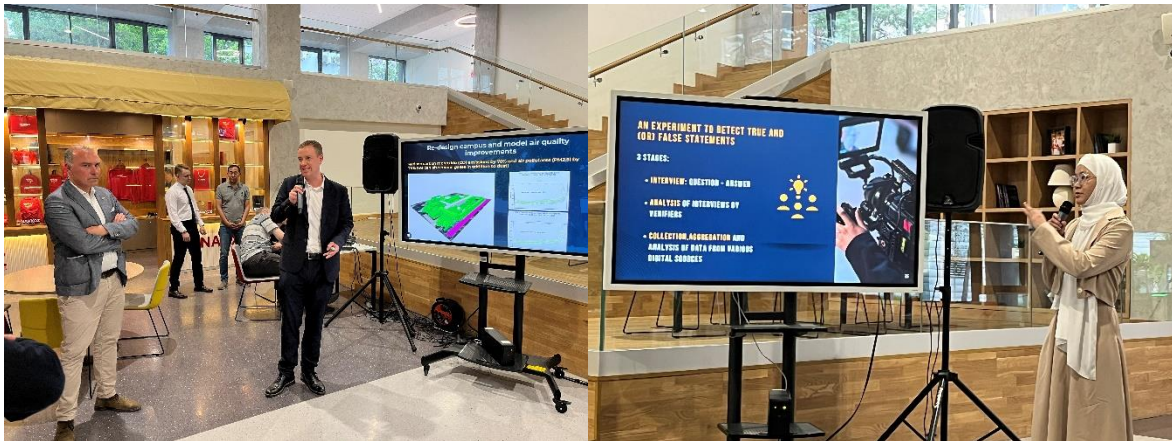

Bezoek aan de Narxoz Universiteit in Almaty

<https://en.narxoz.kz/#submenu:university>

Ontvangst door de heer Miras Daulenov,
Voorzitter van de Narxoz Universiteit

Deelname aan de ondertekeningssceremonie van de Overeenkomst tot oprichting van de Kazakhstan-Belgium Business Council

De overeenkomst werd ondertekend op 18 mei 2023 door de Voorzitter van de BeNeLux Kamer van Koophandel in Kazachstan de heer Denis Van den Weghe, Ereconsul van België, en de *Foreign Trade Chamber* van Kazachstan, onder het toezicht van Belgisch Ambassadeur Henri Vantieghem, Ambassadeur Margulan Baimukhan en de leden van de Belgische parlementaire delegatie.

Gesprek met de AWEX-vertegenwoordiger, Mw. Aizhan Mussakanova, Trade and Investment Councillor

Ontmoeting met leden van de Maslikhat van Almaty (Regionale Vertegenwoordigende Raad). [Almaty City Mäslihat - Wikipedia](https://en.wikipedia.org/wiki/Almaty_City_Maslihat)

Moorzitter Vandenput ontvangt een symbolisch geschenk van de heer Meirzhan Otunshiev, Voorzitter van de Maslikhat. Een klok in de vorm van een appel. De voorouder van de appel is de Malus sieversii, die in het wild groeit in de Tian Shan-bergen van Kazachstan.

<https://www.gov.kz/memleket/entities/maslihat-almaty/about/structure/people/33800?lang=kk>

Deelname aan het tweede EU – Central Asia Economic Forum in Astana

“Het opbouwen van een gemeenschappelijke ruimte van democratie, welvaart, stabiliteit en meer samenwerking is een topprioriteit voor de EU in haar partnerlanden. In Centraal-Azië heeft de EU sinds het eerste jaar van hun onafhankelijkheid, in 1991, een nauw partnerschap ontwikkeld met de vijf landen van de regio: Kazachstan, Kirgizië, Tadzjikistan, Turkmenistan en Oezbekistan.”

Bron : [Second EU-Central Asia Economic Forum - EU Central Asia Invest](#)

Van links naar rechts: Ambassadeur Margulan Baimukhan, Ambassadeur Henri Vantieghem, Senator Leo Pieters, Kamerlid Tim Vandenput, Kamerlid Özlem Özen, Kamerlid Michel De Maegd en Kamerlid Els Van Hoof

PROGRAMMA AKTAU - KYRUK

Bezoek aan de haven van Aqtau

Aqtau is een van de grootste steden in het westen van Kazachstan. De stad is gelegen aan de Kaspische Zee. Aqtau betekent letterlijk 'witte berg' en is vernoemd naar de grote kliffen die uitkijken over zee. Aqtau werd aanvankelijk gebouwd als kamp voor arbeiders in de olie-industrie. In 1961 werd de eerste nederzetting gebouwd. Van 1963 tot 1991 had de stad de naam Sjevtsjenko. Dit was een verwijzing naar de Oekraïense dichter Taras Sjevtsjenko. Deze was vanwege zijn politieke opvattingen verbannen naar dit gebied. Na de instorting van de Sovjet-Unie en de onafhankelijkheid van Kazachstan kreeg de stad haar nieuwe naam.

Bron : [Aqtau - Wikipedia](#)

Ontmoeting met de Akimat van Aqtau en de Maslikhat (Regionale Vertegenwoordigende Raad) van de Mangystau regio

De overheidsinstelling “Aqtau Akim Administration” is het overheidsorgaan van de Republiek Kazachstan, dat informatie-analytische, organisatorische, juridische en materiële en technische ondersteuning biedt voor de activiteiten van de akim en akimat van de regio. De missie van een staatsinstelling: het voeren van overheidsbeleid op het gebied van openbaar bestuur in overeenstemming met de huidige wetgeving van de Republiek Kazachstan.
<https://www.gov.kz/memleket/entities/akimat-goroda-aktau?lang=en>

Mangystau Regio, voorheen bekend als Mangyshlak Regio van 1973 tot 1988, is een regio van Kazachstan. De hoofdstad is Aqtau, die 183.350 inwoners telt (2017); de hele provincie Mangystau telt 745.909 inwoners (2022).
[Mangystau Region - Wikipedia](#)

Uiteenzetting door het management van de SVEVIND ENERGY GROUP (Kazachs - Zweeds - Duits gezamenlijk project voor productie van groene waterstof)

Hyrasia One, een project van de Europese SVEVIND Energy Group, is een van 's werelds grootste projecten in ontwikkeling voor de productie van groene waterstof in Kazachstan. Hyrasia One creëert een wind-zonne-waterstoffabriek in Centraal-Azië die tot 2 miljoen ton groene waterstof of 11 miljoen ton groene ammoniak per jaar zal produceren.

Hiervoor zullen miljoenen zonnepanelen en duizenden windturbines worden geïnstalleerd op de uitgestrekte steppen in het zuidwesten van Kazachstan. De groene elektriciteit zal vervolgens worden gebruikt om groene waterstof te produceren via waterelektrolyse. De waterstof kan in synthese-installaties worden omgezet in ammoniak.

Het project is strategisch gelegen in het centrum van de wereldwijde industrie: de Mangystau-regio. Grote hoeveelheden groene waterstof of ammoniak kunnen nu al per schip en spoor worden vervoerd naar Azië, de Golfregio of Europa.

Bron : [The Project | Hyrasia One](#)

Bezoek aan de haven van Kuryk

De haven van Kuryk ligt aan de kust van de Kaspische Zee, 50 km ten zuiden van Aktau City en 17 km ten westen van het dorp Kuryk in de Mangistau regio. De haven heeft een directe toegang tot het spoor.

Het Kuryk-project is gericht op het uitbreiden van de mogelijkheden van transport en logistieke stromen door de Kaspische Zee, gelegen aan de “Zijderoute” tussen Europa en China. Dankzij de winstgevende strategische locatie zal het havenproject de tijd van vrachtvervoer over zee verkorten en de transportvolumes naar landen in het nabije en verre buitenland vergroten.

De haven van Kuryk omvat verschillende overslagterminals:

- veerbootcomplex
- universele overslagterminal
- terminal voor vloeibare lading
- transport- en logistiek centrum
- productiecomplex

Bron : [Home - Kuryk Port Development](#)

Uiteenzetting door de heer Serik Akhmetov (uiterst links), General Director van de haven van Kuryk

Conclusie

De sterke, zich ontwikkelende relatie tussen België en Kazachstan, met de nadruk op handel, politieke hervormingen en geopolitieke stabiliteit werden tijdens deze zending meermaals benadrukt. Er was wederzijdse interesse in het versterken van de samenwerking in verschillende sectoren, waaronder energie, mensenrechten en regionale diplomatie. Beide partijen erkenden het belang van de Middencorridor voor handel en connectiviteit, alsook het gedeelde doel om duurzame ontwikkeling en vreedzame oplossingen voor regionale conflicten te bevorderen.

De lopende diplomatieke en economische dialogen tussen Kazachstan, België en de EU richten zich op gedeelde doelen van energie-efficiëntie, duurzaamheid en vredeshandhaving, met een bijzondere nadruk op de groene agenda en mensenrechten. Beide landen werken aan een betere samenwerking op het gebied van innovatie, energieproductie en waterbehoud en zorgen ervoor dat strategische partnerschappen zich ontwikkelen om de huidige mondiale uitdagingen aan te pakken.